

Posudek na bakalářskou práci

Mikrohistorická sonda: osudy „agenta chodce“ Vojtěcha Kučery

Vojtěch Veselý

Vojtěch Veselý se v předkládané bakalářské práci pokusil provázat několik témat a metodologických přístupů. K osobě Vojtěcha Kučery podnikl poměrně solidní archivní výzkum, a tak můžeme text číst jako faktograficky vydatnou biografii jednoho „agenta chodce“. Autor se však zároveň pokusil reflektovat metodologické problémy spojené s psaním tohoto historiografického žánru. Inspirace narativismem se odráží nejen ve vstupní teoretické úvaze, ale především ve způsobu zpracování. Vojtěch Veselý akt psaní reflektuje a často až ironizuje. Narativistická východiska ovlivňují i kompoziční rozdělení práce na tři verze jednoho příběhu. Z této perspektivy můžeme bakalářskou práci číst jako poměrně originální průnik za hranice běžné historiografické praxe. Autor využívá nekonvenční stylistické prostředky, aby našel odpovídající jazyk interpretace. V podtextu rezonují otázky, které se dotýkají epistemologických problémů, nejsou ovšem explicitně reflektovány a obnaženy. Konečně nelze přehlédnout inspiraci mikrohistorií. Vojtěch Veselý aplikuje metodologické inspirace opět neotřele a zaměřuje se zejména na zhuštěný popis, přičemž volí opravdu mikrohistorické fragmenty již tak „malého“ příběhu. Inspiruje se přitom zejména Carlo Ginzburgem.

Vytyčené badatelské otázky považuji za velmi podnětné a pro historiografii relevantní. Způsob, jak si Vojtěch Veselý práci s jednotlivými příběhy „agenta chodce“ rozvrhl, naznačuje, že jako historik dokáže uvažovat problémově. V práci se příkladně odráží napětí mezi empirickým vymezením materiálu a jeho teoretickou reflexí. Autor se neomezil na deskriptivní přístup k tématu, ale hledal metodologické inspirace, jak proniknout za prameny. Musím též konstatovat, že tyto teoretické podněty rozvrhl funkčním způsobem. Zde se však již otevírá prostor i pro kritické poznámky. Metodologické koncepty, odvozené z narativismu a mikrohistorie, nejsou aplikovány zcela důsledně, mnohdy je jejich použití spíše jen naznačeno. Poněkud paradoxně tak práce, která na úrovni kompozice a stylu deklaruje nekonvenční přístup, obsahuje poměrně obsáhlé přepisy pramenů a místy tak připomíná edici pramenů. Stačilo by přitom více reflexivních pasáží, prospěla by větší

důslednost v aplikaci teoretických východisek a zvoleného stylu. Tyto nedostatky přičítám časovému tlaku, v němž práce vznikala. Vojtěch Veselý měl sice materiál velmi dlouho připraven, téma „zrálo“, ale vlastní zpracování proběhlo v rychlosti. Jako vedoucí práce jsem se seznámil jen s několika fragmenty a pak rovnou s hotovým celkem. Ovšem již bez možnosti komentáře. Opakované čtení a čas na komentáře by přitom textu výrazně prospěly. Spěch se ostatně odrazil ve formálním zpracování bakalářské práce, které obsahuje překlepy i pravopisné chyby. Rozkolísaná je zejména citační praxe (např. s. 13, 41), grafická i jazyková úroveň poznámek. Totéž platí pro seznam literatury.

Při práci s filmovým pramenem bych očekával explicitně přiznaný důraz na medialitu, tj. reflexi specifického způsobu, jímž (dokumentární?) film příběh zprostředkuje publiku. Zvláště pokud autor deklaruje snahu pronikat pod povrch událostí, k jejich narativní formě. Totéž se ostatně týká pamětníků a jejich svědectví, která navíc v sociálním rámci rodiny pro autora představovala důležitý zdroj informací. Vstupní příběh prokurátorův kombinuje prameny policejní a justiční provenience s novinovými články. Nezasloužily by si noviny vlastní verzi? Teoreticky ukotvené promyšlení specifické rétoriky těchto médií by práci výrazně prospělo.

Závěrečné mikrohistorické sondy mě zaujaly. Předpokládám, že otevírají prostor pro řadu otázek, jež snad mohou být předmětem obhajoby. V čem je práce vlastně mikrohistorická? Již ve vlastním pojetí tématu („malý“ příběh historicky nevýznamného jedince), nebo až v metodě? V čem je tato metoda specifická a jak se projevuje v celku práce (jsou mikrohistorické jen závěrečné sondy)? Vojtěch Veselý se výrazně inspiroval raněnovověkými aplikacemi mikrohistorie, zaměřil pozornost nikoliv jen na detailní popis, ale na analýzu komunikačních kódů, na mechanismy sociálního vyjednávání. Je otázka, nakolik je tento postup přenosný na pole soudobých dějin.

Přes uvedené kritické poznámky a výhrady považuji práci za podnětnou. Pozitivně hodnotím zejména odvahu, s níž se autor pokusil propojit různé kontexty. Text naplňuje standardy kladené na žánr bakalářské práce. Doporučuji jej proto k obhajobě a v návaznosti na její průběh navrhuji klasifikaci **velmi dobře**. V případě vynikajícího výkonu se nebráním hodnocení, které by bylo o stupeň lepší.